

Мовна політика:

анотований бібліографічний список

2024. – Вип. 4. – 14 с.

(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

1. Ажнюк Б. Мовна ідеологія: соціолінгвістичний зміст концепту [Електронний ресурс] / Богдан Ажнюк // Мовознавство. – 2024. – № 1. – С. 3-17. *Проаналізовано змістове наповнення терміна «мовна ідеологія» з урахуванням зарубіжних та українських соціолінгвістичних досліджень, у яких він використовується. Розглянуто питання про структуру мовної ідеології: на думку автора, вона складається з пучка ідеологем, вплив яких може зростати або зменшуватися залежно від сукупності політичних, економічних, демографічних та інших змінних. Мовна ідеологія має ядро та периферію, де генеруються нові ідеологеми, впливовість яких із часом може зростати або спадати. Нисхідний (top-down) напрям формування мовної ідеології визначається політикою влади, висхідний (bottom-up) — діяльністю інститутів громадянського суспільства, наукової спільноти, освітян, громадських активістів, ЗМІ тощо. Нисхідний і висхідний напрями формування мовних ідеологій, на думку автора, можуть чергуватися або поєднуватися водночас або різночасово.* Текст: <https://movoznavstvo.org.ua/component/attachments/download/1336.html>

2. Баранівська М. Протягом січня - березня 2024 року Тарас Кремень отримав 569 скарг щодо порушення мовного закону [Електронний ресурс] / Марина Баранівська // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 4 квіт. – Електрон. дані. *За повідомленням Секретаріату Уповноваженого із захисту державної мови, протягом I кварталу 2024 р.*

отримав 569 звернень громадян про порушення Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Найбільше звернень (майже половина) стосувалися порушень у сфері обслуговування споживачів, зокрема відсутності української версії сайтів інтернет-магазинів та інтернет-представництв (145 скарг) та порушень безпосередньо під час обслуговування (82 скарги). Коментуючи ці дані, Уповноважений із захисту державної мови Тарас Кремінь відзначив позитивну динаміку. «Якщо порівняти ці дані із аналогічним періодом минулого року, то в абсолютних цифрах кількість скарг у цій сфері зменшилася більш, ніж удвічі. Скажімо, скарг на відсутність української версії сайтів інтернет-магазинів та інтернет-представництв в першому кварталі 2023 року надійшло понад 300, а щодо порушень безпосередньо під час обслуговування — 159», — прокоментував мовний омбудсмен. Текст: <https://detector.media/infospace/article/225033/2024-04-04-protyagom-sichnya-bereznaya-2024-roku-taras-kremin-otrymav-569-skarg-shchodo-porushennya-movnogo-zakonu/>

3. В Україні з'являться Овідіополь, Отаманівка і Порт-Анненталь – нові назви міст, сіл і селищ [Електронний ресурс] // Дзеркало тижня. – 2024. – 11 квіт. — Електрон. дані. Йдеться про перейменування трьох міст, 149 селищ і сіл та назв районів в Україні. Відповідну пропозицію схвалив Комітет Верховної Ради України (ВР України) з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Зазначено, що Комітет розглянув пропозиції місцевої влади, військових адміністрацій та рекомендації Українського інституту національної пам'яті, Національної комісії зі стандартів державної мови. Відповідне перейменування відбувається у межах реалізації закону щодо перейменування окремих населених пунктів і районів, назви яких містять символіку російської імперської політики або не відповідають стандартам державної мови. У переліку є населені пункти Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Київської, Кіровоградської, Луганської, Львівської,

Миколаївської, Одеської, Полтавської, Сумської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Черкаської, Чернігівської областей. Після рішення Комітету на розгляд ВР України буде внесено проект Постанови парламенту «Про перейменування окремих населених пунктів та районів». Текст: <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/v-ukrajini-zjavljatsja-ovidiopol-otamanivka-i-port-annental-novi-nazvi-mist-sil-i-selishch.html>

4. Державна мовна програма – серед факторів національної безпеки [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 15 берез. – Електрон. дані. Зазначено, що 15 березня 2024 року – важливий для утвердження і популяризації української мови день. Розпорядженням Кабінету Міністрів України (КМ України) ухвалено Державну цільову національно-культурну програму забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року, яка створює умови для суттєвого посилення позиції української мови в Україні та світі. В умовах повномасштабного вторгнення питання рідної мови набуло особливого значення. Для більшості українців прийшло усвідомлення, що мова – не тільки засіб комунікації, а головна ознака ідентичності, громадянської позиції і національної належності. Окрема подяка мовним волонтерам, які підтримали ідею та організували понад 500 безоплатних мовних курсів, чим допомогли тисячам наших громадян перейти на українську. Зауважено, що сьогодні Україна нарешті має системний документ, який відкриває нові можливості для утвердження української як єдиної державної та подальшої популяризації її як майбутньої офіційної мови ЄС. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3840293-derzavna-movna-programa-sered-faktoriv-nacionalnoi-bezpeki.html>

5. Долгопол О. О. Технологія «Перевернутого навчання» в підготовці здобувачів вищої освіти [Електронний ресурс] / О. О. Долгопол, О. В. Кір'янова // Наук. зап. Центральноукр. Держ. пед. ун-ту ім. В. Вінниченка. Серія : Пед. науки. – 2024. – № 213. – С.118-121. Технологію

«перевернутого навчання» розглянуто як відносно новий підхід до організації освітнього процесу, основна ідея якого полягає в зміні ролей викладача й здобувача освіти, із наданням останньому можливості самостійного опрацювання інформації, використовуючи відеоуроки й інші наочні матеріали, та удосконалення навичок практичного застосування здобутих знань. Визначено основні етапи, яких слід дотримуватись для ефективної реалізації технології «перевернутого навчання» у закладах вищої освіти (ЗВО). Розкрито особливості використання цієї технології викладачами кафедри психології, педагогіки і мовної підготовки ХНУМГ ім. О. М. Бекетова в межах вивчення дисципліни «Сучасна українська літературна мова». Зазначено, що технологія «перевернутого навчання» може допомогти студентам краще засвоїти матеріал, удосконалити навички спілкування і співпраці, а також розвинути критичне мислення і незалежність. Здійснено короткий екскурс в історію становлення цієї технології. Уточнено сутність, основні ідеї і особливості застосування технології в освітньому процесі.

Текст

: <https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/1750>

6. Комітет з питань організації державної влади підтримав перейменування низки населених пунктів, назви яких містять символіку російської імперської політики або не відповідають стандартам державної мови [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Верхов. Рада України: офіц. вебпортал. – 2024. – 4 квіт. – Електрон. дані. Подано інформацію, що на засіданні 3 квітня 2024 р. Комітет розглянув пропозиції органів місцевого самоврядування, військових адміністрацій населених пунктів і рекомендації Українського інституту національної пам'яті, Національної комісії зі стандартів державної мови щодо перейменування окремих населених пунктів, назви яких містять символіку російської імперської політики або не відповідають стандартам державної мови, у зв'язку з необхідністю приведення їх назв у відповідність із вимогами Закону України «Про засудження та заборону пропаганди

російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії». Текст: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/248109.html

7. Кремень закликає перейменувати російськомовні назви дитсадків [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 20 берез. – Електрон. дані. *Вказано, що Уповноважений із захисту державної мови Тарас Кремень закликає органи місцевого самоврядування (ОМС), місцеві військові адміністрації та власників приватних закладів освіти привести у відповідність до норм українського правопису та стандартів державної мови назви дошкільних навчальних закладів (ДНЗ). Зокрема, під час вибіркової перевірки назв закладів дошкільної освіти у реєстрі суб'єктів освітньої діяльності були виявлені такі назви: “Івушка”, “Ладоньки”, “Карандашкіно”, “Солнишко”, “Кузнєчик”, “Васильок”, “Топольок”, “Зоренька”, “Заїнька”, “Черьомушки”, “Рома+Машка”, “Монтессорі фемелі”, “Британіка кідс”, “Спiк Інглиш”, “Грінрайс кідс” тощо. Мовний омбудсмен зауважив, що зросійщені, а подекуди іншомовні назви переважно зустрічаються у східних і південних областях України, але “іншомовні покручі” присутні скрізь. “Маємо рішуче відстоювати пріоритет державної мови в усіх сферах життя, адже це - зміцнення національних інтересів та посилення національної безпеки. Закликаю місцеву владу докласти максимальних зусиль, щоб назавжди позбутися іншомовних покручів у назвах закладів дошкільної освіти”, - наголосив Т. Кремень.* Текст:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3842529-kremin-zaklikae-perejmenuvati-rosijskomovni-nazvi-ditsadkiv.html>

8. Кремень: Нині переживаємо величезний інтерес і захоплення українською [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 29 берез. – Електрон. дані. *Під час форуму «Культурна та інформаційна реінтеграція деокупованих територій» Уповноважений із захисту державної мови Тарас Кремень повідомив про зростання інтересу українців до української мови та книг. Він зауважив, що спостерігається стрімкий перехід на українську мову та збільшення інтересу до української*

літератури. Проте в Україні відчутний дефіцит вчителів і працівників бібліотек, хоча функціонує мережа обласних і місцевих мовних програм, яких лише під час повномасштабного вторгнення з'явилося понад 100. Нагадано, що Кабінет Міністрів України (КМ України) 15.03.2024 схвалив розроблену Міністерством культури та інформаційної політики (МКІП) Державну цільову національно-культурну програму забезпечення всебічного розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3846311-kremin-nini-perezivaemo-veliceznij-interes-i-zahoplenna-ukrainskou.html>

9. Кріль М. М. Говірка жителів Добромильського краю : словничок забутих, малозрозумілих слів і сучас. новотворів / [Михайло Михайлович Кріль]. – Львів : Левада, 2023. – 159 с. – (Отчий край). **Шифр зберігання в Бібліотеці: БЗ71344** У словничку вміщено особливості лексики жителів 13 сіл – Старяви, Лопушниці, Катини, Терла, Лібухови, Великого, Мігови, Княжполя, Кропивника, Поляни, Тарнави, П'ятниці та Рожевого, що розташовані у межріччі верхів'їв Стривігору та Вирви і їх приток. Зібрано застарілі та малозрозумілі слова, призабуті та невикористовувані терміни, які стосуються побутової лексики, технічної, ремісничої та сільськогосподарської термінології, лайки, лихослів'я тощо. Подано пояснення їх походження і значення в переносному розумінні. Окремо підібрано нову термінологію, що утворилася серед жителів за останні 50 років і які широко нею послуговуються. Виокремлено повсякденні та скорочені назви імен, а також найбільших християнських свят. Звернено увагу на колоритні фразеологізми, для яких характерні не лише чужоземні впливи, але й збережена архаїка. Такі висловлювання не лише слугують окрасою мови, але й залишаються влучним засобом дотепно і зрозуміло передати думку.

10. Легенди Криворіжжя / упоряд. О. В. Степаненко ; [передм. О. Орловська]. – Кривий Ріг : [б. в.] ; Житомир : Рута, 2022. – 354 с. : іл. – (Історична криворізька спадщина : ІКС ; кн. 2). **Шифр зберігання в Бібліотеці: A829687** Видання містить фольклорні записи, зібрані Олександром Степаненко, його батьками, рідними та друзями у селах Криворізького району та самому Кривому Розі. Майже половина зібраного фольклору записана на Чорногорці. До збірника увійшли пісні, казки та легенди, прислів'я і приказки, які збирач сам упорядкував і підготував до видання.

11. Лінгвісти дослідили понтійський діалект грецької мови [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2024. – 6 квіт. – Електрон. дані. Зазначено, що діалект грецької мови ромейка, який походить від давньогрецької й наразі перебуває на межі вимирання, має більше спільного з мовою Гомера, ніж із сучасною грецькою. Про це свідчать дослідження науковців з Кембриджського університету. Професорка іспанської мови та історичної лінгвістики Іоанна Сітаріду встановила, що ромейський діалект походить від елліністичної форми мови, якою розмовляли до нашої ери. За словами І. Сітаріду, ромейська має спільні риси з давньогрецькою мовою. Прикладом є інфінітивна форма дієслова, яку у ромейському діалекті досі замінюють формою з давньогрецької мови. Як сказала науковиця, «ромейка є сестрою, а не дочкою сучасної грецької мови». Наразі достеменно невідомо, скільки людей у світі володіють ромейською мовою. Вона не має письмової форми, але збереглася в усній формі в гірських селах навколо міста Трабзон на півночі Туреччини. Текст: <https://chytomo.com/linhvisty-doslidyly-pontijskyj-dialekt-hretskoi-movy/>

12. Михайлів В. Як Росія розмиває реальність за допомогою новомови: «український слід» [Електронний ресурс] / Віталій Михайлів // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 11 квіт. – Електрон. дані. Зазначено, що російська пропаганда систематично використовує тезу про

"український слід" у поясненні внутрішніх криз і трагедій на території РФ, намагаючись закріпити асоціацію "Україна = тероризм" у свідомості аудиторії. Це надає можливість виправдати власні дії та агресивні заходи проти України, виступаючи під прикриттям боротьби з тероризмом. Російська пропаганда також використовує цю риторику для пояснення кризових ситуацій за межами РФ, щоб навести на Україну вину у всіх бідах світу. Ці маніпуляції спрямовані на посилення антиукраїнських настроїв у російському суспільстві та дискредитацію України на міжнародному рівні.

Текст: <https://disinfo.detector.media/post/yak-rosiia-rozmyvaie-realnist-za-dopomohoiu-novomovy-ukrainskyi-slid>

13. Михальчук О. Мовно-інформаційний простір у контексті українського законодавства: соціолінгвістичні аспекти [Електронний ресурс] / Оксана Михальчук // Мовознавство. – 2024. – № 1. – С. 18-29. *Йдеться про функціонування мовно-інформаційного простору як маркера держави в контексті вибору мови інформації. Зазначено, що інформаційне суспільство формується в системі законодавчого, кількісного і якісного вимірів мовно-інформаційного середовища. Окреслено прогностичні перспективи впливу мовно-інформаційного простору на динаміку мовної ситуації, ставлення до мови та інформаційну безпеку в цілому. Вказано, що ключовими питаннями взаємин між мовою та інформацією з погляду соціолінгвістики є вибір мови інформації й можливості цього вибору, збалансованість законодавчо-нормативної бази з мовних та інформаційних питань, зорієнтованість мовного менеджменту в інформаційному просторі. Варіативність мовно-інформаційних відносин у цьому контексті простежено з огляду на національні, колективні та індивідуальні інформаційні потреби. Відзначено важливість впливу мовної політики та мовного планування на формування мовно-інформаційного простору держави. Увагу зосереджено також на проблемах вибору мови інформації в*

контексті інформаційної безпеки.

Текст:

<https://movoznavstvo.org.ua/component/attachments/download/1337.html>

14. МОН визначило 72 переможців конкурсу з української мови імені Петра Яцика [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 9 квіт. – Електрон. дані. Зазначено, що Міністерство освіти і науки (МОН) України оголосило переможців XXIV Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика. У Наказі № 474 вказано, що переможцями стали 72 учасники з різних конкурсних категорій. Переможці отримують стипендію Президента України. У фіналі конкурсу взяли участь 818 знавців української мови з різних освітніх закладів. Завдання четвертого етапу конкурсу доступні на сайті МОН. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3850204-mon-viznacilo-72-peremozcv-konkursu-z-ukrainskoi-movi-imeni-petra-acika.html>

15. НАДС: Майже 16 тисяч публічних службовців мають потребу в навчанні з іноземних мов [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2024. – 1 квіт. – Електрон. дані. Зазначено, що Голова Національного агентства України з питань державної служби (НАДС) Наталія Алюшина під час презентації курсів англійської мови для державних службовців і посадових осіб органів місцевого самоврядування (ОМС) вказала, що майже 16 тис. публічних службовців мають потребу в навчанні з іноземних мов. Зауважено, що в затвердженому урядом плані розвитку системи професійного навчання публічних службовців до 2027 р. окреме місце відводиться розвитку мовленнєвих компетентностей публічних службовців. Мова йде про навчання в щорічних літніх/зимових англійських школах, підготовку посібників, організацію стажування керівників українських провайдерів за кордоном тощо. Також Н. Алюшина розповіла про позитивний досвід з організації вивчення публічними службовцями англійської мови. Так, НАДС спільно з міжнародною освітньою організацією EF "Language Learning Solutions" започаткували Проєкт Eng4PublicService, який реалізовується через Портал

управління знаннями. На сьогодні понад 20 тис. публічних службовців із понад 1000 державних органів вивчають англійську. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/nads-mayzhe-16-tisyach-publichnih-sluzhbovciv-mayut-potrebu-v-navchanni-z-inozemnih-mov.html>

16. Новий український правопис повинні використовувати всі держструктури – Потураєв [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 28 берез. – Електрон. дані. *Зазначено, що усі органи влади й державні структури повинні використовувати новий український правопис у своїй роботі та офіційній документації. Про це повідомив народний депутат, голова Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань гуманітарної та інформаційної політики Микита Потураєв у коментарі «Укрінформу». За його словами, після внесення змін український правопис став більш деталізованим і тепер передбачає правила написання сучасних слів, а також фемінітивів. «Сам правопис потребував удосконалення, адже його попередня редакція була затверджена більше 30 років тому», - зауважив народний депутат. М. Потураєв закликав українців вивчати нові правила правопису, використовувати слова, в яких відбулись зміни, як у робочій документації, так і у повсякденному житті, а також не боятися робити помилки.* Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3845952-novij-ukrainskij-pravopis-povinni-vikoristovuvati-vsi-derzstrukтури-poturaev.html>

17. Представили застосунок для визначення авторства анонімних україномовних текстів у інтернеті [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 29 берез. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що Український науковий центр лінгвістичних студій представив проєкт TextAttributor 1.0 для визначення авторства анонімних українськомовних текстів в Інтернеті. Проєкт включає автоматичний лінгвістичний аналіз тексту, його атрибуцію, стилеметрію, визначення токсичності та мови ворожнечі. Цей проєкт реалізовано спільно з*

Інститутом філології Київського національного університету (КНУ) ім. Тараса Шевченка за підтримки посольства Великої Британії та Північної Ірландії. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/3846266-predstavili-zastosunok-dla-viznacenna-avtorstva-anonimnih-ukrainomovnih-tekstiv-u-interneti.html>

18. Стратегія мовної реінтеграції деокупованих територій – серед головних пріоритетів [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 5 квіт. – Електрон. дані. Зазначено, що українська мова як символ національної ідентичності, завжди була метою агресивних дій російських імперців. Російська влада системно використовувала прокремлівський наратив про "російськомовних", щоб пригнічувати українців та руйнувати їхню самоідентифікацію. Західні аналітики зазначають, що російська агресія спрямована на викорінення української мови з освіти, медіа та суспільного простору для розриву ментальних зв'язків із українською ідентичністю. Від початку окупації в 2014 р., репресії проти українців за мовною ознакою загострилися, що призвело до численних фактів геноциду українського народу та лінгвоциду української мови, що фіксуються правозахисними організаціями, включаючи Секретаріат Уповноваженого із захисту державної мови. Зауважено, що кремлівська політика мововбивства на тимчасово окупованих територіях (ТОТ) України має серйозний вплив на всі аспекти суспільного життя, зокрема на сферу освіти. На форумі "Культурна та інформаційна реінтеграція деокупованих територій" обговорювалися стратегії відновлення української ідентичності на цих територіях. Серед пріоритетів - відновлення закладів освіти та культури, розбудова мережі курсів з української мови, поповнення бібліотечних фондів українською літературою, розвиток креативних українськомовних продуктів і підтримка творчих особистостей тощо. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3848651-strategia-movnoi-reintegracii-deokupovanih-teritorij-sered-golovnih-prioritetiv.html>

19. У Словенії посилюють захист мови в цифровому просторі [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2024. – 7 квіт. – Електрон. дані. Зазначено, що новий закон про публічне використання словенської мови забезпечуватиме її захист і розвиток у цифровому середовищі. Про це повідомила міністерка культури Словенії Аста Вречко. Зміни передбачають, що використання словенської мови дозволять у найсучасніших електронних пристроях (наприклад, продуктах Apple). Проте субтитри у таких потокових сервісах, як Netflix і Disney, не зможуть перекласти словенською, оскільки це не передбачено законодавством країни походження. До списку електронних пристроїв, які повинні надавати можливість вибору словенської мови й використання словенського алфавіту, входять персональні комп'ютери, планшети, мобільні телефони, смарттелевізори, підключені автомобілі й приставки з підтримкою IPTV. Текст: <https://chytomo.com/u-slovenii-posyliuiut-zakhyst-movy-v-tsyfrovomu-prostori/>

20. Український аудіогід з'явився ще у двох музеях Швеції та Австрії – Зеленська [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 18 берез. – Електрон. дані. За повідомленням пресслужби Президента України, аудіогіди українською мовою у межах проєкту Першої леді Олени Зеленської запрацювали ще у двох світових музеях – музеї Нобелівської премії у Стокгольмі та в музеї імператриці Сісі (Єлизавети) у Відні. Таким чином, проєкт О. Зеленської з поширення української мови у провідних історичних та музейних пам'ятках світу втілений уже у 82 об'єктах 44 країн. Два нові аудіогіди впроваджені за підтримки посольств України в Республіці Австрія та Королівстві Швеція. Як наголосила дружина Президента України, це важливо як для українських вимушених переселенців у цих країнах, так і для самих країн, адже сприяє кращому діалогу культур. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3841296-ukrainskij-audiogid-zavivsa-se-u-dvoh-muzeah-svecii-ta-avstrii-zelenska.html>

21. Уряд схвалив програму забезпечення розвитку та функціонування української мови до 2030 року [Електронний ресурс] / Ангеліна Печериця // Юрид. газ. – 2024. – 18 берез. – Електрон. дані. Зазначено, що 15 березня Кабінет Міністрів України (КМ України) схвалив розроблену Міністерством культури та інформаційної політики (МКІП) Державну цільову національно-культурну програму забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року. Програма сприятиме поступовому формуванню комфортного та функціонального єдиного мовно-інформаційного україномовного простору на всій території України, а також передбачає спецпроекти: подолання наслідків лінгвоциду державної мови та заходи з відновлення функціонування української мови на деокупованих територіях; інформаційні кампанії та інші заходи з промоції української мови в Україні та світі; удосконалення рівня володіння та викладання української мови педагогічними працівниками. Документом зафіксовано, що українська мова – це мова надання публічних послуг. До 2030 р. 100 % держслужбовців і посадових осіб мають володіти державною мовою відповідно до вимог Українського правопису й інших стандартів, визначених Національною комісією зі стандартів державної мови, та надавати нею публічні послуги і здійснювати публічні комунікації. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/uryad-shvaliv-programu-zabezpechennya-rozvitku-ta-funkcionuvannya-ukrayinskoji-movi-do-2030-roku.html>

22. Чорний І. В. Правове регулювання української мови як державної в українській освітній сфері [Електронний ресурс] / Ігор Віталійович Чорний, Наталія Ігорівна Єльнікова // Право і безпека. – 2023. – Т. 88, № 1. – С. 88-98. Проаналізовано конституційний статус української державної мови як консолідуючої складової українського суспільства з 1991 р. і донині. Репрезентовано значення пошуку духовних об'єднань, що згуртовують сучасну спільноту. Зазначено, що провідне місце в системі

сполучуваних зв'язків належить українській мові. Здійснено розмежування понять «державна мова» та «офіційна мова». Досліджено питання правового регулювання використання української державної мови в освітній сфері з моменту проголошення України незалежною демократичною державою і дотепер. Проаналізовано мовний стан здобуття освіти відповідного рівня, спираючись на Закон України «Про освіту», державні стандарти всіх рівнів освіти, Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Наголошено, що відповідно до згаданих вище законів і нормативних документів тільки державною мовою України можна здобути всі рівні освіти, зазначені у стандартах, затверджених після набуття чинності Законом України «Про освіту». Серед ключових компетентностей дошкільної та початкової освіти виокремлено здатність спілкуватися рідною, якщо вона відрізняється від державної, та іноземними мовами. Наголошено на обов'язковості вивчення державної мови України в освітніх установах усіх рівнів. Текст: <https://pb.univd.edu.ua/index.php/PB/article/view/682/525>

**Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.

15.04. 2024 р.